

Dosarul nr.2r-369/23
2-22099268-01-2r-14082023

Instanța de fond: Judecătoria Chișinău, sediul Centru – V. Gîrleanu
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău – R. Pulbere, A. Malfi, A. Pahopol

DECIZIE

18 octombrie 2023

mun. Chișinău

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

Completul de judecată, în componența
Președinte, judecător

Viorica Puica

Judecători

Oxana Parfeni
Aliona Donos

examinând recursul declarat de către Ala Zaharova,
în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de către
Societatea pe Acțiuni „Termoelectrica”, în interesele Asociației de Coproprietari în
Condominiu nr.51/399, împotriva Alei Zaharova și lui Maxim Zaharov cu privire la
încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din data de 03 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care
s-a restituit cererea de apel depusă de către Ala Zaharova ca fiind depusă în afara
termenului legal, iar apelanta nu a solicitat repunerea în termen,

a c o n s t a t a t:

La 11 iulie 2022, SA „Termoelectrica” a depus acțiune oblică cu valoare redusă,
în interesele ACC nr.51/399, împotriva Alei Zaharova și lui Maxim Zaharov cu privire
la încasarea datoriei și cheltuielilor de judecată.

Judecătoria Chișinău, sediul Centru, prin hotărârea din 10 ianuarie 2023 a admis
acțiunea oblică înaintată de către SA „Termoelectrica”, în interesele ACC nr.51/399, a
încasat, în mod solidar, de la Ala Zaharova și Maxim Zaharov în beneficiul ACC
nr.51/399 datoria pentru consumul energiei termice, acumulată pentru perioada
octombrie 2021 - mai 2022, în mărime de 1 141,31 lei, și cheltuielile pentru taxa de
stat achitată la înaintarea acțiunii, în mărime de 270 lei (f.d.33,38-42).

Nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond la 14 februarie 2023, prin
intermediul oficiului poștal, Ala Zaharova a depus apel, solicitând casarea integrală a
hotărârii contestate, cu emiterea unei noi hotărâri privind respingerea acțiunii (f.d.36).

Curtea de Apel Chișinău prin încheierea din 03 mai 2023 a restituit cererea de
apel depusă de către Ala Zaharova ca fiind depusă în afara termenului legal, iar apelanta
nu a solicitat repunerea în termen (f.d.48-49).

Împotriva deciziei instanței de apel a depus recurs Ala Zaharova, prin care a
solicitat admiterea recursului, casarea încheierii instanței de apel și a hotărârii instanței
de fond, respingerea cererii de chemare în judecată (f.d.57-58).

În motivarea cererii de recurs Ala Zaharova a menționat că la 10 ianuarie 2023 a
avut loc ședința de judecată, fără participarea părților, fiind pronunțată hotărârea

contestată. La 08 februarie 2023, recurenta a recepționat copia hotărârii instanței de fond din 10 ianuarie 2023. La 14 februarie 2023, în 7 zile după recepționarea hotărârii Ala Zaharova a depus apel. Din aceste motive recurenta consideră că cererea de apel a fost depusă în termenul legal.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat încheierea contestată, la 03 mai 2023, a expedit-o Alei Zaharova, prin intermediul oficiului poștal, la 14 iulie 2023 (f.d.50). Confirmare privind recepționarea acesteia la materialele dosarului lipsește.

În aceste circumstanțe recursul depus de către Ala Zaharova, la 01 august 2023, se consideră a fi depus în termen.

Conform art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului în raport cu temeiurile recursului Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii din 03 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă instanța de recurs, după ce judecă recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Instanța de recurs a constatat că la 11 iulie 2022, SA „Termoelectrica” a depus prezenta acțiune îndreptată împotriva Alei Zaharova și lui Maxim Zaharov cu privire la încasarea datoriei și cheltuielilor de judecată.

Prin încheierea din 11 iulie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a acceptat spre examinare, în procedura cererilor cu valoare redusă, cererea de chemare în judecată înaintată de SA „Termoelectrica”, în interesele ACC nr.51/399 împotriva Alei Zaharova și lui Maxim Zaharov cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată. S-a expedit în adresa pârâților copia cererii de chemare în judecată și a înscrisurilor anexate. Totodată, s-a explicat că în termen de 30 de zile de la comunicarea cererii de chemare în judecată și a înscrisurilor anexate, pârâții prezintă instanței judecătorești și reclamantei referință sau depun o cerere reconvențională (f.d.26).

Potrivit avizului de recepție anexat la fila dosarului 32, la data de 03 august 2022 Ala Zaharova a recepționat copia încheierii și a cererii de chemare în judecată.

La 18 august 2022, Ala Zaharova a depus la Judecătoria Chișinău, sediul Centru, cerere, prin care a solicitat instanței de judecată de a întreprinde măsuri în vederea prezentării de către reclamant a copiei contactului de livrare-utilizare a energiei termice și a copiei extrasului din Registrul de stat la persoanelor juridice. Totodată, a menționat că referință va fi prezentată după examinarea copiilor menționate (f.d. 29-30).

Curtea de Apel Chișinău prin încheierea din data de 03 mai 2023 a restituit apelul depus de către Ala Zaharova, ca fiind depus în afara termenului legal, iar apelanta nu a solicitat repunerea în termen (f.d. 48-49).

Completul de judecată reține ca fiind corectă concluzia instanței de apel cu privire la restituirea apelului, ca fiind tardiv.

Conform prevederilor art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

Prin prisma art. 113 din Codul de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege, or stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Importanța termenelor procedurale este dictată de faptul că determină regimul temporar optimal pentru realizarea justiției, pe de o parte, mobilizează cercetarea cauzei, pe de altă parte, contracarează urgentarea nejustificată a realizării drepturilor și obligațiilor procesuale, reprezentând instrumentul prevenirii uzării de către participanții la proces cu rea-credință de drepturile lor procedurale. Neexecutarea dispozițiilor normelor de drept material determină aplicarea sancțiunilor procedurale, cu survenirea efectelor negative.

Astfel, în corespundere cu art. 369 alin. (1), lit. b) din Codul de procedură civilă instanța de apel restituie printr-o încheiere cererea, dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Instanța de recurs menționează că termenul de procedură instituit de legiuitor pentru demararea căii de atac în ordine de apel este prevăzut de o normă imperativă. Articolul 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă stipulează că începutul curgerii termenului de depunere a apelului este determinat doar de un singur eveniment – pronunțarea dispozitivului hotărârii dacă legea nu prevede altfel.

Prin urmare, momentul comunicării dispozitivului hotărârii judecătorești participanților la proces nu influențează data de când începe să curgă termenul de 30 de zile de contestare a hotărârii judecătorești prin depunerea cererii de apel.

La caz, termenul de contestare a hotărârii din 10 ianuarie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a început a curge din ziua imediat următoare pronunțării și anume din 11 ianuarie 2023 și a expirat la 09 februarie 2023.

Ala Zaharova și-a exercitat dreptul de contestare a hotărârii instanței de fond la 14 februarie 2023, după expirarea termenului.

Argumentul recurente precum că a depus cererea de apel în termen, după 7 zile de la data recepționării hotărârii, este respins de către instanța de recurs, or termenul de contestare a hotărârii instanței de fond este de 30 zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii.

Din lucrările dosarului rezultă că Ala Zaharova a cunoscut despre procesul inițiat împotriva sa de către SA „Termoelectrica”. La data de 03 august 2022, a recepționat încheierea instanței de fond din data de 11 iulie 2022 și cererea de chemare în judecată (f.d.32), iar la data de 08 februarie 2023 a recepționat dispozitivul hotărârii din 10 ianuarie 2023.

Recurenta, cunoscând că cererea de chemare în judecată a fost acceptată spre examinare în procedura cererilor cu valoare redusă, care este scrisă, fiind interesată în soarta soluționării litigiului în care are statut de pârâtă, urma să demonstreze un rol activ, manifestând comportament de bună-credință față de drepturile și obligațiile sale procedurale.

Conform jurisprudenței CȚEDO participanții procesului de judecată urmează să-și asume un rol activ, urmărind cu diligență derularea procesului său și să dispună cu bună-credință de drepturile sale procedurale.

Conform art. 56 alin. (3) din Codul de procedură civilă participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

Buna-credință prezumă că partea este obligată la intervale rezonabile de timp să manifeste diligență și să se intereseze de soarta dosarelor despre care cunosc cu certitudine că se află pe rolul instanței și să respecte termenele prevăzute de lege.

Totodată, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că Ala Zaharova, omițând termenul de contestare a hotărârii instanței de fond, prin prisma art. 116 din Codul de procedură civilă, nu a solicitat repunerea în termen.

În urma celor relatate instanța de recurs reține ca fiind corectă concluzia instanței de apel privind restituirea apelului declarat de către Ala Zaharova, din motivul depunerii acestuia în afara termenului legal, or neexercitarea oricărei căi de atac și neîndeplinirea oricărui alt act de procedură în termenul legal atrage decăderea din drept, afară de cazul când legea dispune altfel.

Cu privire la acest aspect Curtea Europeană a Drepturilor Omului a notat în cauza Van Harn v. Germania (nr.7557/03 din 11 septembrie 2007) că ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protecția drepturilor sale de acces la justiție.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a apreciat în jurisprudența sa că reglementarea referitoare la formalitățile și termenele, ce trebuie respectate pentru exercitarea unei căi de atac, urmărește să asigure o bună administrare a justiției și, în particular, să respecte principiul securității raporturilor juridice și că cei interesați trebuie să aibă posibilitatea de a se aștepta ca aceste reguli să fie aplicate. Or, aceste termene urmăresc mai multe scopuri importante, și anume să garanteze securitatea juridică fixând un termen pentru acțiuni, să pună pe eventualii pârâți la adăpost de plângeri introduse foarte târziu care ar fi, probabil, mai dificil de combătut, și să împiedice nedreptățile ce s-ar putea produce dacă tribunalele ar fi chemate să se pronunțe în legătură cu evenimente consumate cu mult timp în urmă, plecând de la elemente de probă cărora nu li s-ar mai putea acorda credit și care ar fi incomplete din cauza timpului scurs (cauza Brumărescu v. România, cauza Marckx v. Belgia).

Prin urmare, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că soluția instanței de apel este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul articolului 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, având în vedere că prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea apelului ar împiedica rămânerea irevocabilă, ca urmare a expirării termenului de atac, a hotărârii judecătorești emise în instanța de fond și ar leza, în acest mod, principiul securității raporturilor juridice.

Ținând cont de cele menționate și având în vedere faptul că încheierea instanței de apel este legală, iar argumentele invocate în cererea de recurs sunt neîntemeiate, Completul de judecată ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține încheierea instanței de apel.

Reieșind din cele expuse, în baza art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se respinge recursul declarat de către Ala Zaharova.

Se menține încheierea din 03 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău emisă în cauza

civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de către Societatea pe Acțiuni „Termoelectrica”, în interesele Asociației de Coproprietari în Condominiu nr.51/399 împotriva Alei Zaharova și lui Maxim Zaharov cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Viorica Puica

Judecători

Oxana Parfeni

Aliona Donos